

ЧЕШКО Валентин Федорович (03. 01. 1953, Харків) — генетик, філософ. Брат [Ф. Чешка](#). Кандидат біологічних (1985), доктор філософських (1999) наук, професор (1999). Закінчив Харківський університет (1975), де відтоді й працює в НДІ біології (від 2004 — за сумісництвом): 1987—99 — науковий співробітник, від 1999 — старший науковий співробітник відділу генетики, водночас 1999—2004 — професор кафедри генетики та цитології; від 2004 — професор кафедри філософії та політології Харківського економічного

університету. Наукові дослідження: історія і філософія генетики, біоетика та біополітологія. Проаналізував генезу ідеї функціональної цілісності генотипу в процесі онтогенезу й еволюції в класичній та молекулярній генетиці на прикладі досліджень гетерозизу; соціокультурні й біополітичні аспекти розвитку генетики та біотехнології у пострадянському просторі. Дослідив соціальні механізми політизації науки, зокрема генетики в СРСР та Німеччині.

Основні праці

Механизмы гетерозиса. История и современное состояние проблемы. Х., 1990; Наука и государство. Методологический анализ социальной истории науки // Генетика и селекция в России и Украине в советский период. Х., 1997; Біоетика і громадянське суспільство // Вісн. НАНУ. 2002. № 1; Антологія біоетики. Л., 2003 (співавт.); Генетика, етика, політика: соціокультурні аспекти сучасної генетики. К., 2004; Біовлада і біополітика: антропологічний та соціо-політичний вимір техногуманітарного балансу // Гілея. 2016. Вип. 107 (співавт.); Біополітика як механізм державного управління у неоліберальній ідеологічній парадигмі // Там само. 2019. Вип. 140 (співавт.); Трансбіополітичний хронотоп технологічної цивілізації: біо- і геополітичні конотації міжнародних відносин // *Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences*. 2022. Vol. 5, № 2 (співавт.).

[Л. В. Водолажська](#)

Бібліографічний опис:

Чешко Валентин Федорович / Л. В. Водолажська // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891760>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).